

začasno v kazinski dvorani. Ob 10. uri dopoldne je predsednik g. dr. Josip Leskovar otvoril sejo in pozdravil navzočega velikega župana g. dr. Schaubacha in njegovega tajnika g. Malešiča. Tudi poslanci so g. velikega župana živahno pozdravljali z živjivo-klici. Na vse je vplivalo jako dobro, da se sej skupščine udeležuje tudi veliki župan, dočim se je prejšnji veliki župan dr. Pirkmajer za skupščino malo zmenil ter poslal celo na otvoritveno sejo samo svojega namestnika.

Predsednik je nato poročal, da je odložil mandat radikalni poslanec dr. Rudolf Ravnik, na njegovo mesto pa je bil poklican dr. Mühleisen iz Maribora, ki je takoj nato položil slovesno prisego. Zatem se je vršila volitev še četrtega skupščinskega tajnika, tako, da se pri vsaki seji vedno po dva zamenjata.

Delo oblastnega odbora.

Dalje je predsednik poročal o delu oblastnega odbora med časom, ko ni skupščina zasedala. Delovanje oblastne skupščine je zagotovljeno s finančnim zakonom, istotako je rešeno vprašanje imovine bivše dežele Štajerske, ki pride sedaj na mariborsko oblast, skupščina sme spreminjati vsi bivše deželne uredbe in zakone. Vprašanje imunite oblastnih poslancev kakor tudi vprašanje proste vožnje po železnici še ni rešeno.

O uspehih boja proti metljavosti je poročal g. Marko Krajnc. Oblastna skupščina je najela posojilo 200.000 Din, da priskoči na pomoč kmetom, ki jim je ta živinska bolezen povzročila ogromno škodo. Dalje se je oblastna skupščina obrnila na veliko županstvo za podatke, na podlagi katerih se bo izvršil sklep oblastne skupščine proti metljavosti. Ker je država nakazala 70.000 Din za nakup Distola, je oblastni odbor počakal, da je bila ta vsota izčrpana. Pozneje je država prispevala še 45.000 Din, v celoti torej 115.000 Din, oblastna skupščina pa je nakazala 90.000 Din. S tem je bilo zaenkrat zadoščeno potrebam. V mariborski oblasti je 233.723 goved, od teh je obolelo 10.098 glav, poginilo 1007 glav, zaklanih je bilo 2775 glav, ozdravilo je 4170 glav, ostale pa so še bolne.

Predlogi naših poslancev.

Ko je tajnik g. Hrastelj prečital vse predloge ter so se izročili odsekom v pretres, je g. predsednik javil, da prehaja k glavni točki, k proračunu oblastne samouprave.

Proračun.

G. predsednik je pojasnil smernice, ki so vodile oblastni odbor pri sestavi proračuna. Temeljno načelo je bilo: nobenih novih davkov — naše ljudstvo je že itak preobremenjeno. Država mora dati oblasti na razpolago deželne doklade, katere pobira in s temi sredstvi se bo storilo za enkrat dovolj.

Oblastni odbor je stal pred težko nalogo. Ni imel nobenih podatkov o potrebščinah posameznih okrajev, navezan je bil edino na predloge poslancev in na podatke, katere je dobil od velikega županstva. Izprva je imel v načrtu, sestaviti proračun tako, da bo le nekako dopolnilo k državnemu proračunu ter se bo oziral na one potrebe, za katere država ni predvidela nobenih sredstev. Kasneje se je prvotni načrt zavrgel, odbor se je postavil na stališče, da prevzame oblastna samouprava v svoje roke delo, katerega je vršila država, zato pa ji mora država odstopiti tudi primeren del dohodkov.

Po teh uvodnih besedah k proračunu je predsednik zaključil dopoldansko sejo. Med časom do nadaljevanja seje so se konstituirali posamezni odseki, in sicer sledeče:

Posamezni odseki imajo 9 članov. Na podlagi sporazuma med vsemi strankami se je določilo, da ima SLS v vsakem odseku 6 članov in 6 namestnikov, opozicija pa tri člane in tri namestnike.

Člani proračunskega in finančnega odseka so: dr. Veble, Bruderman, dr. Goričan, Jože Stabej, Alojz Sagaj in Vršič od SLS, Petovar (SDS), Petejan (soc.) in en radi-

čev. Načelnik in poročevalec je dr. Veble, tajnik Jože Stabej.

Člani odseka za oblastne uredbe: dr. Anton Ogrizek, Jože Stabej, dr. Mühleisen, dr. Schaubach, Levstik, Ovčar od SLS, dr. Novak (SDS), Bartol (radičevce), Ivan Majerič (radičevce). Načelnik dr. Ogrizek, tajnik Ovčar. Poročevalec dr. Schaubach.

Odsek za prošnje in pritožbe: načelnik Dav. Kranjc, tajnik Peter Rozman, Albin Janžekovič, Litrop, Štruceclj, tajnik Turk — (SLS). Štefan Godina (SDS), Ivan Majerič (radičevce).

Odsek za socialno politiko: Načelnik in poročevalec Sagaj, tajnik Uranjek, Kores, Rozman, Osterc, Čuš (SLS), dr. Odič (radičevce), Grčar (soc.), Perkovič (soc.).

Kmetijski odsek: Načelnik in poročevalec Miloš Levstik, Horvat, Čuš, Pirnat, tajnik Janžekovič, Šerbinek od SLS, Finžgar (SDS), Kuhar (radičevce), Dobljak (radič.).

Poročilo finančnega odseka.

Popoldne se je skupščina zopet sestala k zasedanju. Poročilo o proračunu je podal v imenu finančnega odseka g. dr. Veble. Ponovil je še enkrat smernice, ki so vodile odbor pri sestavi proračuna in katere je podal uvodoma že g. predsednik.

Finančni odsek je razpravljaj o proračunu na štirih sejah, in sicer sta se vršili prvi dve 10. in 11. pr. m., drugi dve pa 19. in 20. aprila. Prvotni proračunski predlog se je v mnogem razlikoval od sedanjega, ki je sestavljen na principu enotnega sistema.

V proračunu je bilo prvotno določenih rednih izdatkov 22.649.942 Din, izrednih izdatkov pa 8.000.000 Din, skupno 30.649.942 Din.

Vsota rednih in izrednih izdatkov je narasla, ker so v predlogu vpoštovane tudi potrebe in zahteve Medžimurja in Prekmurja, ki so bile prvotno izpuščene, ker odbor ni dobil potrebnih podatkov. Tudi predlogi in prošnje, dalje zaostanki, katere dolguje država okrajnim zastopom in oolnicam, vse to je vplivalo na zvišanje izdatkov.

Med rednimi izdatki predvideva proračun za splošno oblastno upravo 2.503.790 Din, za javna dela 25.938.000, za kmetijstvo 7.073.264 Din, za zdravstvo 13.632.696 Din, za prosveto 1.291.000 Din. Med izrednimi izdatki je določeno za ceste 5.259.408 Din, za zdravstvo 6.500.000 Din, za nepredvidene in izredne potrebščine, za regulacije, elementarne nevarnosti, pobiranje brezposelnosti 10.000.000 Din. V celoti znaša predlog proračuna 50.424.635 Din rednih in 21.759.408 Din izrednih izdatkov, skupno 72.184.043 Din.

Sklepi finančnega odseka.

Dr. Veble je nato prečital sklepe finančnega odbora.

1. Oblastni odbor se pooblašča, da oskrbi prostore za skupščino, oblastni odbor in za urade;

2. oblastni odbor se pooblašča nastaviti najpotrebnejše uradno osebje;

3. članom glavnega odbora se odobri mesečno 4000 D nagrade, toda le od onega časa dalje, ko prične odbor redno delovati. Člani odbora izgube pravo na poslanske dnevnice, ko začnejo prejemati nagrado. Predsednik odbora prejema nagrado, kakor ostali odborniki in še 1000 dinarjev mesečne funkcijske doklade;

4. finančni odsek je sprejel sklepe, ki omejujejo izdatke oblastnega odbora, in sicer: vsaka izprememba v proračunu in vsaka poraba splošno nedetajliranih kreditov se sme izvršiti samo z vednostjo finančnega odseka;

5. potni stroški poslancev se zaračunajo tako, da prejema poslanci izven Maribora za potovanje z nad šesturno zamudo 150 Din, za zamudo pod 6 ur 100 Din, dalje stroške za prevoz po železnici v II. razredu in prevoz z avtomobilom ali vozom do postaje.

6. Oblastni odbor se pooblašča, da podvzame vse korake, da država prepusti oblastni samoupravi potrebne stalne davčne vire za kritje potrebščin.

Vsak je dobro znal, da jim je to zagodel mili ter obče spoštovani gospodin Marko; a nikdo tega ni rekel, ampak vse je le čakalo v pekoči radovednosti, kako bo na velikonočno nedeljo zjutraj, ko se začne ob štirih velikonočni raj za Zagorke.

Katarinški veliki zvon je oddal štiri udarce. Razleglo se je po hrvatskem Zagorju vabeče pritrkavanje. Pred hišicami vse polno žensk, ki so že migale z ušesi v poželjenju ter hrepenenju po zvokih muzike, ki je morala zadoneti in utešiti uho, saj je bilo videti, kako hodi banda okrog po hodniku pod streho zvonika. Nestrpne ženske so se očehavale in bile glasno nevoljne, ker je trpelo pritrkavanje preveč dolgo in bodo prikrajšane na muziki. Zvonovi so utihnil. Zagorke so si natezale ušesa z rokami, da bim jim čimprej pobožal razdraženo uho udar na Štefokov boben; a roke so omahnile, spustile ušesa, ker na stolpovem hodniku je zablisnilo šestnajstkrat in padel je iz 16 cevi ravno tako gromovit strel kakor večeraj med procesijo in pozneje v temno noč na placu. Strelo je sledilo trjančenje, temu zopet strel in tako do šeste ure zjutraj, ko je bilo pri kraju žensko velikonočno veselje.

Zagorke so vse znale, da jih je pognal iz velikonočnega raja muzike njihov miljenec, gospodin Marko, vendar nobena ni tega izrekla na glas. G. Marka niso obsodili z jezikom na velikonočno soboto smeli strelci, ne sicer gostobesedne Zagorke; vse je že komaj čakalo zadnjega dejanja zagorske velikonočne igre — popoldanske velikonočne pridige.

Ko so padali s prižnice župne cerkve sv. Katarine v Zagorju prihi o gadinah, magarcih ter lopovih, katere je metal stari plebanuš, je bil poln ta hram božji vernikov; to velikonočno nedeljo popoldne je bilo svetišče natrpano strelecov, ki so imeli letos vsi cele prste in neobžgane obraze in še vedno polne pištole in deklet ter žen, ki so stale

S tem je dr. Veble končal svoje poročilo in predsednik je nato poročal, da so se odseki konstituirali.

Tajnik g. Hrastelj je nato prečital nekatere novovložene predloge, med katerimi so zlasti važni predlogi prekmurskega poslanca Baša in tovarišev; v teh predlogih so upoštovane najnujnejše gospodarske, zdravstveno-socialne in kulturne potrebe Prekmurja. Nujne predloge so vložili poslanci Blekač in tovariši za popravo ceste Luče—Solčava in Miloš Levstik za popravo porušene škarpe ob Savinji pri Grižah. Ker je bil dnevni red izčrpan, je predsednik sejo zaključil.

NADALJEVANJE SEJE IN RAZPRAVA O PRORAČUNU.

V četrtek, dne 21. t. m. se je skupščinska seja nadaljevala. Na dnevnem redu je bila splošna razprava o proračunu, za katero se je prijavilo od vsakega kluba po nekaj govornikov. Razprava je bila mestoma precej burna, ker so govorniki iz opozicije, zlasti glavni govornik demokratov in socialistov, govorili nestvarno. Govor socialističnega poslanca Grčarja je bil izpolnjen s samimi neresnimi zavijanji, govoril pa je tako zmeden, da se še nazadnje sam ni več spoznal ter je v enem stavku nekaj grajal in napadal, čez malo časa pa je prav isto stvar zopet hvalil. Zato je tudi dobil pošten odgovor od našega poslanca g. Hrastelja, ki mu je vrgel v obraz, da je bil njegov govor samo navadna demagogija, ter je hotel z njim samo hujskati in razburjati uboge delavce, katere socialisti neprestano vlečejo za nos.

Prvi je govoril zastopnik samostojnih demokratov dr. Baričević iz Medžimurja. Govor je bil tak, kakor smo ga od demokratov pričakovali. Nič mu ni bilo prav, v proračunu mu je vsega manjkalo, pa ni mogel povedati, kaj bi pravzaprav moralo biti v njem, da bi bilo prav. Bilo je smešno, ker je ravno načelnik demokratskega kluba gosp. Lovro Petovar v finančnem odseku glasoval za proračunski predlog, njegov tovariš pa je potem na seji govoril proti. Petovarju je bilo to jako sitno. Baričević se je zavzemal tudi za nove davke, ker s tem, kar bo dala država, se baje ne bo moglo ničesar doseči. Očital je, da je skupščina nezmožna za delo, ker so v njej samo kmetje, ki ničesar ne razumejo.

Odgovarjal mu je poslanec SLS dr. Ogrizek. Opozoril je najprej na zmedenost, ki vlada v demokratskem klubu, ko načelnik glasuje za proračun, njegov tovariš iz kluba pa pozneje proračun graja. Dalje je povdarjal težave, katere je imel odbor s sestavo prvega proračuna. Odločno je zavračal očitane predgovornika, da je oblastna skupščina nezmožna za resno gospodarsko delo. S tako kritiko, kot jo je imel dr. Baričević, se očitvidno hoče delo skupšč. ovirati in onemogočiti. To bi bilo pač gotovim strankam prav, ki so samo za centralizem, ki nam je prinesel že toliko gorja.

Za dr. Ogrizekom je nastopil dr. Odič, kot zastopnik radičevcev. Govoril je precej stvarno. Dasi nerad, vendar je bil prisljen priznati, da je zasluga SLS, da se je oblastna skupščina sploh sklicala in da lahko dela. Poslanci SLS so s sestavo proračuna pokazali, da v resnici znajo zastopati koristi ljudstva. Prosil je, da se zavzamejo tudi za Medžimurje. Priznanje radičevca delu naših poslancev je laskavo, tem bolj, ker Radič sam tako blati našo stranko.

Kot tretji govornik je nastopil dr. Kečkeš iz Medžimurja, poslanec Hrvatske ljudske stranke. Zelo ostro je napadel demokrate ki v Medžimurju širijo vesti, da hočejo Slovenci celo Medžimurje posloveniti. S tem begajo ljudstvo in sejejo sovraštvo med oba naroda. Govoril je nato o potrebah Medžimurja. Razmere so tam zelo žalostne, kraji so močvirni in nezdravi, trahom, malarija in jetika razsajajo. Na trahomu, ki človeka oslepi, je bilo konec leta 1926 bolanih 5900 oseb.

Nato se je prijavil k besedi veliki župan g. dr. Schaubach, ki je pojasnil nekatere pritožbe govornikov iz Medžimurja.

v jutranjem svitu pred bajtami na pol oblečene dve uri ter migale z ušesi v hrepenenju po muziki — zaman!

Mili gospodin Marko je stopil na prižnico in govoril od lastnega srca do srca navzočih, da so pozabili fantje na pištole, ženske na ono dveurno očehavanje v pričakovanju muzike, ker vsem so polzele po obrazih solze ginjenja, saj so slišali v tako ganljivo nakitenih besedah, kako so oni bedni zagorski narod — ljudstvo vstajenja v Gospodu — kulture in svobodne bodočnosti. Med spodbudo k trajnemu vstajenju se ni dotaknil gospodin Marko niti z besedico streljanja ter katarinške bande, šele po pridigi, ko so si Zagorke brisale solze in so migali Zagorci od ginjenosti z mustačami, je g. Marko povdaril pohvalno, da ni obležal letošnjo veliko soboto na katarinškem placu niti eden odstreljeni zagorski prst, da se ni prehladila niti ena Zagorka v velikonočni jutranji zarji in v nagrado bo svirala drugo leto na veliko soboto ter veliko nedeljo zjutraj — banda pod pogojem, da ohranijo cele prste fantje, da bodo tiho pri procesiji ženske, ker sicer banda ne bo pihala — ampak zopet — streljala!

Zadovoljni so bili Katarinčani z govorom gospodina Marka, vesel je bil te zmage nad streljanjem tudi že čisto onemogli gospod plebanuš, le toliko je pripomnil pri mali južini tovarišu, da bi bolj držalo, ako bi bil ob koncu govora še ustrelil v zagorska ušesa besede: Čuvajte se gagine in magarci, ako boste zopet streljali in babe kričale, bo tudi banda streljala in ne svirala!

Gospodin Marko je dosegel svoj namen brez zmerjanja. Drugo veliko soboto je banda svirala, Zagorcem so ostali celi prsti, Zagorke si niso natezale zastoj ušes na velikonočno jutro proti katarinškemu zvoniku, ker banda je svirala in svira gotovo še tudi danes, ko je zadrezasti g. plebanuš že davno pod majko zemljo in vodi Katarinčane v procesiji brez pištol in ženskega krika že danes tudi priletni, a še vedno mili gospodin plebanuš Marko.

(Konec.)